

نه،

ته مي ، هپره نه وي

عبدالغفور لېوال

۱۳۸۴ لمریز

بسم الله الرحمن الرحيم

دا کتاب:

نوم	: نه ، ته مي هېره نه وي
شاعر	: عبدالغفور لېوال
د پښتې طرح اوډيزان:	محبوب (شريفى)
خپرندوى	: ميوند خپرندويه ټولنه كابل
ټيلفون	: ۰۷۰۲۹۵۲۱۴
كمپوز اوډيزاين	: ذبيح الله (رامين)
چاپ كال	: ۱۳۸۴ لمريز هجري
چاپخاى	: ميوند مطبعه
پرليكه چمتو كوونكئ:	مختار احمد احسان - هالنډ

سريزه :

شرم دی، په داسې يو اقليم کې ژوند کوم، چې خلک مينه گناه بولي. په چاپېريال کې مې ټول، لکه غوښن ماشينونه، هرې خواته خغلي. هر څوک يو څه گټي خو ورځې ژوند کوي او بيا مري نيکمرغه کسان خپلو پاتې شونو (اولادې) ته څه پريږدي، کور، مال او يا نور څه...

گلونه راشنه کيږي، غوړيږي او بېرته رږيږي، خاورې کيږي او ټول له هغو سره مينه لري، ځکه گلونه د رنگ، عطر او بنسکلا هستي په ميراث پريږدي خو مور، راشنه کيږو لوييږو، زړيږو او مرو، زموږ نه رنگ شته، نه عطر او نه بنسکلا، که يوله بل سره مينه وکړو، اې و او يلا، گناه-گناه-گناه...

ټول کرکه پېژنو، آن له هغو سره هم کرکه پېژنو چې مينه کوي
ليونی!

لاس دې راکړه، پوهېږم ستړې بې، تر گامونو لاندې مو ځای ځای واوره شته يونيم ځای ځمکه وچه ده، هلته څوک نه شته، يوه ډېره، دواوړې او بو پريولې ده راځه هلته به لږدمه وکړو.
گوره ليونی.

مور وولې له بنيادمانو څخه تښتو؟ ته خو شرمېږې چې د خلکو تر مخې وژاړې او دلته پر همدې ډېرې، که څوک نه وي، کينې او زړه تشوي، ژاړې، بنې ډېرې او بنسکې بهوي شرم دی، ته په داسې اقليم کې ژوند کوي، چې ژړا هم گناه ده، که وژاړې خلک در

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

باندي بدگومانه کيږي ، که وژاږې خلک گومان کوي چې هرو مرو له چا سره مينه لري او مينه؛ داخو لويه گناه ده.

راځه دلته خپل سرزما پرولي کيږده او وژاږه ، بنايې دا ډيره او زه ستا لپاره دلته يو ، زه پرتا ډېر مهريان يم ، ځکه هيڅ کله ستا د ژړا مخه نه نيسم ، څومره چې زړه دې غواړي او بنکې تويې کړه ، زه به همدلته يم او درته گورم به

وطن د غوښنو ماشينونو لويه کارخانه ده ، وطن د اوږدې وژنې له تې څخه راوتلی دی او پرتې (هزيان) وايي ، وطن زما او ستا لپاره هيڅ نه لري.

ليونۍ ! ته خو ژاږې !

خوزه ولې دلته راغلی يم؟ زه هم دويلو لپاره يوڅه لرم. زه هم له بنيادمانو څخه تنستم او ځان پتوم. يوازې غواړم له تاسره اوسم. ته خو پوهيږې چې زه شاعريم دلته چې ته ژاږې ، له ماسره زما د شعرونو کتابچه ده ، زه منتظر يم چې ستا زړه تش شي ، ستا او بنکې خلاصې شي ، بيا نو ماته وگورې ، يوڅه موسکۍ شې بيا به نو زه خپله کتابچه پرانيزم او خپل ټول شعرونه به درته ولولم. دغوښنو ماشينونو په دې لويه کارخانه کې زما د شعرونو اوريدونکې او مخاطبه خو يوازې او يوازې ته يې.

ته پوهيږې ، چې زه په خپلو شعرونو کې له چا سره خبرې کوم ، او له چا سره مينه کوم؟ خير ، که گناه هم ده خو په شعرونو کې رواده....

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

شرم دی په داسې يو اقليم کې ژوند کوو ، چې په شعر کې مينه لکه د شعر د شرابو هسې ، خيالي او وهمي ده ، هيڅ څوک په ريښتيا مينه نه کوي ، ځکه دا خو گناه ده.

گوره ، زه او ته رتلي يو ، ځکه چې له يو بل سره مينه لرو ، خوله ټولو څخه څومره ښکلی کسات اخلو ، دلته له ټولو لرې ، ته ژاړې او زه خپل شعرونه لولم.

ليونۍ ! يوه كيسه واوره !

زموږ د کلي په مخامخ غره کې دوه لويې ډبرينې څپرې دي يوه څېره لکه يوه پغله او دوهم يې يو زلمی دی ، کليوال وايي ، په پخوا زمانو کې دوه مينان وو ، چې د دواړو د کورنيو ترمنځ بدي وه . کله چې کليوال او کورنی خبر شول چې دوی دواړه يو له بل سره مينه لري ، نو د هغوی په مړينې پسې يې را واخيسته له مينانو څخه ، چې لاره ورکه شوه غره ته و تښتيدل او هلته يې خدای (ج) ته سوال وکړ چې دواړه په تيزو بدل کړي ، لوی خدای (ج) يې سوال و مانه اوله زرگونو کلونو را په دې خوا دوی همدلته سره ناست دي .

زه پوهېږم چې دا دواړه ژوندي دي هسې مور ، دغونښو ماشينونو ، ته تيزې ښکاري او که نه خدای خبر دواړه به څومره يو دبل له غېږو څخه خوند اخلي ....

نوزه او ته هم همداسې يو ، زه نه وایم چې مه ژاړه او ته هم پريږده ، چې زه خپل شعرونه درته ولولم خو ناهيلې کيږه مه ، که هيڅ نه وو ، زه او ته به هم له خدايه وغواړو چې پرهمدې

نه، ته مي، هېره نه وي..... عبدالغفور لېوال

ډېره ناست همداسې تيرې شو او د بنيادمانو له سترگو ورک شو.

نړۍ دې دوه برخې شي، نيم دې همداسې لکه غوښن ماشينونه زيږي، لوييږي او مري دې، خو څه دې ستا ژړا او زما شعرونو ته غوږ ونيسي خدای (ج) لوی دی گوندې دوی هم په مينانو کې شمار شي.

ليونۍ!

موسکا دې پېژنم، ډېره ښکلې ده، لکه چې نورې اوبسکې دې په سترگو کې نه شته؟ اوس نوزما واردۍ اې! ته!

همدا ته چې ډاکرنې لولې، ته به هم په مينانو کې شمار شي اوس نوزما واردۍ، غوږ شه چې زه درته خپل شعرونه ولولم. ليونۍ!

ته دې خپل سرزما پرولې کيږده او غوږ شه!

يا هو

عبدالغفور لېوال

۱۸- مرغومي ۱۳۸۴ لمریز کابل

جادوگرې ته سرود

جادوگرې څه دې وکړل
چې دې داسې ليونۍ کړم
دا په سترگو کې دې څه وو
چې له ځانه دې پردی کړم

جادوگرې څه دې وکړل
چې د چين ماچين پا چاشوم
بناپيرۍ مې شوې کنيزې
چې ستا سترگو ته گدا شوم

جادوگرې څه دې وکړل
کفرو دين دې له ما واخيست
ما خودبين چې په کې ځان کوت
هانگين دې له ما واخيست

څه منتر دې په ما وکړ
چې کتاب نه مې زړه تور شو
ستاد مينې ستوري شمارم
بل حساب نه مې زړه تور شو

خه منتر دې په ما وکړ
تاته دو مره در نږدې شوم
ستا په روح کې مې ځان وليد
ستا د نور ذرې ذرې شوم

جادوگرې ستا د سترگو
له پيريانو مې توبه ده
بسم الله د سپينو زرو
مې په غاړه کې پرته ده

جادوگرې څومره بڼه يې
په سندرو دې بلد کړم
لکه شين طوطي غږ يې
په شکرو دې بلد کړم

جادوگرې څومره بڼه يې
تال له مينې نه خبر کړم
زه ساده د غرو سپری وم
تا په سمولارو سر کړم

ته پوهيږې جادوگرې
چې ته څومره بنايسته يې
له غزلو نه رنگينه
له سندرو نه پسته يې

ته پوهيږې جادوگرې
نور له ژونده جدا کيږم
له دې وروسته ستوري شماره
په آسمان کې پيدا کيږم

جادوگرې لاس دې را کړه
چې له دې جهانې ولاړ شو
له شکمنو سترگو پټ شو
د گومان دنيا نه ولاړ شو

جادوگرې لاس دې را کړه
چې د ستورو مېلمانې شو
له هغه ځايه چې راغلو
هلهته بېرته ور ستانه شو

جادوگرې لاس دې را کړه
زماله ژونده زړگي تور دی
يو آرام ځای ته مې بوځه
دې دنيا کې څومره شور دی

جادو گري لاس دې را کړه
زما ژوند دی ستا په لاس کې
لکه شين غمی د گوتې
داسې بند دی ستا په لاس کې

جادو گري لاس دی بڼکلی
د تک سپين سوسن په شانې
رغوی را کړه چې بې بڼکل کړم
د خواږه وطن په شانې

جادو گري جادو و کړه
دا ژوندون را څخه واخله
يا خو اور په دنيا بل کړه
خپل بيلتون را څخه واخله

جادو گري جادو و کړه
مادې غيږې ته ميلمه کړه
د ژوندون ورکه مانامي
بيړته روح را ستنه کړه

جادو گري زړه مې واخله
په بدل کې بنکلا را کړه
ها چې زه ورپسې گرځم
هغه ورکه مانا را کړه

جادو گري څومره بڼه يې
لاس دې زما په سترگو کيښود
اوس جنت په سترگو وينم
دوزخي جهان مې پريښود

وږی-۲-۱۳۸۲

د شهادت کليمه

ته مي ياديرې خو در تللی نه شم
ژوند مي په هر گام کې اغزي کرلي
پوهيرې؟

ژوند نه مي زړه دو مره توردي
لکه داستاله تورو سترگو خخه
چې په رنجو ککره او بنکه راشي
او ستاد تور کميس گريوان کې چيرې خان پت کړي
پوهيرې؟

ژوند ستاد بيلتون له غم نه لوی پيتی دی
خو تر هغو به يې پر سر گرځوم
چې يوه ورځ يې ستا په مخ کې کوز کړم
مامې د مرگ وروستی سلگۍ يوازې تاته پريښي
پريږده! د ژوند وروستی شيبه بنکلې شي
پريږده، چې ستا په مخ کې
د شهادت دا کليمه درسته کړم
خدای خو شاهد دی چې پر ما گرانه يې.

غم

ستار ترنگيری
ته مې مخ ته ناسته
خوزه له تا خپه يم
نغمه زما په زړه چرې را منډي
تابې وفا را ته بيگانه څه وويل؟؟
هېڅ مې له زړه نه وځي
اود ستار نغمه مې زړه کې
غم په شور را ولي

يو شيبه مينه

ستنه شوې و دې خندل
سردې زما پر تتر کېښود
زما د زړه درزادې وا وریدله
اي!
دې ماشوم بيا درته غوږ کې څه ويل؟
زه خو دده خبرې نه منمه
دی چې له ما خپه شي
په پټه ، ټولې گيلې تاته کوي
پام کوه!
داليونی هرڅه وايي
گوره خپه چې نه شي.
ستنه شوې و دې خندل
زما تاوده نفس
داستا پر بنکلي و چويلی را پروت و ربل دانه وانه کړ
ستا د بدن عطرو مي ذهن ته جنت وښوده
مگر رښتيا ووايه!
چې زما د متو منع کې
ولې د پانې په څېر ورپرديدي؟
ستنه شوې و دې خندل
چوپتيا خوره وه
او ما و تا دخپلې مينې لاره ونيوله

دواړه سوچونو کې ډوب
خدای خبر خومره ډېر مزل مو وکړ
چې ستا د بنکلي غږ خوږې زمزمې
د سکوت سپينه آيينه ماته کړه
پوه شوم گيله دې وکړه ودې ويل:
چې ستا د گوتو د شوخی له لاسه
زما غوږ والی خدای خبر چېرې رانه ولويدله
وگوره غوږ مې تش دی
زه بې خوا به هک حيران پاتې شوم
خدايزده زما سترگو کې دې خه ولوستل
چې را ستنه شوې راته ودې خندل

غزل

يو څوک دې په سندرو او په ویر یادوي
مرید دی په حلقه کې نوم د پیر یاد وي

د زلفو په تړلو موڅوک کله نازوي
زموږ د جنون نښې په زنځیر یاد وي

زما د لمدو سترگو ماتې ماتې آيينې
دوينو ، او بنکو منځ کې ستا تصویر یادوي

چې زړونه رانه یوسي خپل بنایست ته شي مغرورې
چې زړونه مورامات کړي نو تقدیر یادوي

د یارد نامه توري مې سلگیو کې ماتیرې
دا څوک په دې دنیا کې مافقیر یادوي

لیندی، ۱۳۸۲

ستړی يممه ستړی

عشقه ناوخته راغلي
نړۍ د زړو دسكو په ټولو لو بوخته
ستاملنگۍ ته د چاپام نه شته
په چا به رحم وکړي؟
دلته چې مينې ته گناه وايولا
ته به دې اسپه چپرې ودروي؟
عشقه ناوخته راغلي
غر بنياد مونه ډک
سيند بنياد مونه ډک
چپرې خالي د جنون د بنسته نه شته
نو وایه عشقه ستا شلیدلی گريوان
خپل بیر سر
او زما دمینی او بنکې چپرې یوسم؟
عشقه ناوخته راغلي
زه نور زلمی نه يم چې مینه وکړم
لکه آدم د خپل هابیل او قابیل
دشخړو سیل کوم
عشقه ناوخته راغلي
د بي مھريو د ساده نسل له لاسه ژاړم
څوک مینه نه پېژني
خو په مینو پورې دومره خاندي

چې کله کله ور نه ځان هم هېرشي.
نو عشقه داسې حال کې
وايه چې تاڅنگه کړم
خپلې محبوبې ته مې څه ووايم؟
اوله ژوندون څخه داستري بدن چېرې خنس کړم؟

زما اتن چي جانانه

گران و حيد عمر ته

زما اتن چي جانانه !

کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره

بنايي کوم څوک دې هر قدم سره د اوبسکو خاڅکي و بهوي

زما اتن چي جانانه

ته چې د ډول له هريو گرز سره لاسونه تاو کړي

زما په زړه کې پښتنه وينه غور ځنگ وکړي

ته چې خپليو نه خړپا پورته کړي

زما په سر کې د ځوانۍ ولولې شرنګ وکړي

د اتن چيانو ساز لميه ميره !

هره شيبه مي ستا خدا ياد يږي

چې مرور شي بيرته وگرځيږي

زما دې هغه بسکلي ادا ياد يږي

زما اتن چي جانانه !

کله چې ځي يو ځل خوشاته گوره

بنايي يو ورځ دې دا شاعر ملگري

په زړه درو وريږي

بنايي يو ورځ دې شاعر ملگري غږ واوري چې:

((يو ځلي بيا په دې لار راشه

په پخوانو پلونو دې پريوتل گرونه.))

بدمرغي

پام كوه ونه ژارې
اوبنكې دې مه بهوه
اوبنكې دې پتې خپلو سترگو كې خوندي وساته
دلته ژړا ته هم گناه وايي او شك پرې كوي
كه درنجو ليكې دې راغلي په سپين مخ
نو ټول به وپوهيږي

چې تا د مينې په خاطر ژرلي
پام كوه ونه ژارې
مور د نړۍ له بدمرغانو څخه هغه دوه يو
چې آن ژرلي نه شو
پوهيږي !

هغه ورځ چې تا وژرل
زه څومر وسو ځيدم؟
ځكه چې ټوله دنيا وپوهيده
چې موربه دواړه سره مينه لرو.
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې ژړا جرم وي
او مينه وي د ټولو گناهونو ابې
له دې نه لويه بدمرغي چېرې ده؟
چې څوك دخپلې معشوقې په اوبنكو

وشرميږي

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

او خپلې اوښکې د خپل زړه په وينو و مينځې

له ويرې څخه؟

۵ مرغومی ۱۳۸۲

زه مساپريم خو غريبه ته يې

((خپلې گيلې به ديوالو ته وکړم
حککه چې ته خو ورته غوړ نه نيسي؟))
آه ياره دادې ليک کې څه ليکلي؟
مساپر زه يم خو غريبه ته شوې
بيگه مې ستا د ناچارۍ گيلې ته ډير وژړل
له او وسيندو نو او او وغرونو لري
زما د زړه په هر يو غږ کې ته يې
ستا چې په زړه کې گيله وگرځيږي
زه يې همدلته اورم
گرانې زه اوس هم ستا په زړه کې اوسم
او هر نفس سره دې ساه و باسم
خپلې گيلې دې خپل زړگي ته کوه
پوهيږي؟
دلته هم آسمان شين دی
او د لمر بنکلي طلايي بگۍ دورځي پر لارځي اوراځي
مگر پر زمکه نه اشنا سيوري شته
نه توري زلفې نه لونگۍ نه خادر
نه د زړو خپليو خرپ نه د ټيکريو وږمې
نه ستا د بنکلي رغوي عطر چې زما ډير خوښېده
زما اوږه تشه ده
ستا توري زلفې پرې خورې وري خپې نه وهي

زما غاړه ستا د نفسونو له گرمۍ نه ليرې
او وچې شونډې مې موسکانه لري
نه کابل جان شته نه يې د ننگ اسمايي
نه يې خيږه هوا چې ستا د غيږې عطر لري
دلته د هسکو بنسبنه يې مانيو جسم کې
اروا وي نشته

زه مسا پرېم او غريبه ته يې
خو اشنا زه در خخه ليرې نه يم
زه خو اوس هم لاستا په زړه کې اوسم
له ديوالونو سره مه غږيږه
خپلې گيلې دې په خپل زړه کې ها شاعر ته وکړه
چې که دنيا خخه هم ولاړشی
ستا له زړه نه ، نه ځي .

۱۲-۲-۲۰۰۴

د ټوسن بڼار اريزونا

د هستۍ الفبې

هو !

زه پوهيږم چې ياديرمه دې

راته ليكلي دي دي:

چې د شعرونو کتابونه مې په اوښکو مينځې

زما د زړه د وينو کړنې دې په اوښکو لمد وي ، وچوي

او زما يادونه دې د زړه شپو کې خراغ بلوي

هو ! زه پوهيږم چې ياديرمه دې

زه ستا په پاڅه او سپيڅلې مينه ښه پوهيږم

خوراشه ما وگوره !

چې ستا تصوير ته په لمدو سترگو خبرې كوم

زه دلته ټولو ته بې سده ليونۍ ښکاريږم

نورد ځوانۍ خوبونه وينې ، خپلو سترگو ته اوبه ورکوي

د سپينو نجونو د بدن په ليدو آه وباسي .

خوزه د خپلې کوټې وروترم

او په شيبو شيبوله ځان سره يوازي اوسم

ستا تصويرونه او ليکونه گورم

يوازي ستا د ليک خبرونه شعرونه ليکم

اوس خوزه نه

زما شاعره ته يې

ته زما زړې ناسته

زماله خولې څخه شعرونه وايې

اوس چې ته نه يې زه شاعر هم نه يم
نو اوس منې چې زه په تا ژوندی يم؟
نو اوس منې چې د هستۍ الف و بې
ستاد نامه له يو الف څخه پيليري او په بل ختميري؟

۲۰۰۴ - ۲ - ۱۷

ټوسن - اريزون

غزل

بيگناه دوه پرېنتې وي مقررې دلته راغلي
داستاله بنكلو سترگو نه كوترې دلته راغلي

قسم جانانه ټوله ورځ مې زړه كې گرځيدلې
چې نيمه شپه دې وكړلې وزرې دلته راغلي

په شنو سترگو يې ستا د تورو سترگو غلا كوله
يو دوه د پرنگيو جادو گرې دلته راغلي

د عشق له پيغمبر سره د سرو كفارو جنگ و
بيگناه د ملايكو څو لښكرې دلته راغلي

سلگۍ سلگۍ اسرې لكه افغانې مهاجرې
داستاد سترگو جنگ نه مرورې دلته راغلي

پرون دې دلېوال د غزلونو كتاب لوستی
خبرې دې خوږې لكه سندرې دلته راغلي

۱۷ مارچ ۲۰۰۴ توسن اريزونا

غزل

شب پرست يم خپل يزدان سره مې شپه ده
ستاله زلفو او باران سره مې شپه ده

مجلسی ياران مې ستوري او سپوږمۍ دي
مسا پریم شنه آسمان سره مې شپه ده

ستاد سترگو څه نیکمرغه اسارت دی
چې له تیراوله کمان سره مې شپه ده

له گونگرو یې د لنډیو شرنګا اورم
ستاله ټیک او له پیزوان سره مې شپه ده

چې ویده شمه بس جنګ په خوب کې وینم
ستاد حسن له افغان سره مې شپه ده

۱۹ اپریل ۲۰۰۴ ټوسن

وعدہ

نه !

ته مي هېره نه وي
ته مي په ياد وي ، ستا وعدہ مي هم په زړه باندې وه
زما يا دونه لا ، له تاسره وو

خو خداي (ج) خبر چې ولې در نه غلم ؟
باران په شرک وريده
ماد باران د ټولو خاڅکو په شمېر ته ياده کړې
تاراته وييلي وو چې زه به ځان په واينو لوند کړم
کله چې ته راځي نوزه به په شرابو کې لمده خيسته يم
هو ! دا مي هرڅه ياد وو

ستا د وعدې هره شيبه مي په خاطر کې شنه وه
زه پوهيدم هغه ډيوې چې بلې کړې وې تا
اوس خلاصيدي او وار په وار مړې کيدي
خو خداي (ج) خبر چې ولې در نه غلم
ته مي په ياد وي ، ته مي نه وي هيره
او په سرو واينو کې لوند خيشت بدن دې
زما سترگو ته نيغ ولاړو
زه پوهيدم چې ته به راشي
زما د خونې ور به وټکوي
زه پوهيدم چې له ژرانه به دې سرې سترگې را واپوي
گيله به وکړي :

چې شراب خلاص شول ، ډيوې مړې شوې
ولې را نه غلې ته؟

زه پوهېدم چې زه به چوپ ولاړيم

ځکه زه نه پوهېږم

چې ولې درنه غلم

زما په لاس کې به يوسپين کاغذ وي

ما غوښتل شعر وليکم

نه شعر مې نه ليکه همدا سې ناست وم

يو ازې سپينه پاڼه

زه پوهيدم چې ته به پاڼه زما له لاسه واخلي

په دې گومان چې ما به نوي څه ليکلي وي پرې

خو پاڼه سپينه ده يو ازې يې په سر کې دي يو څو توري:

(غواړم وطن ته ولاړ شم.)

۱- مې- ۲۰۰۴

ټوسن- امريکا

يا هو

بيگانه دلته راغلي وه ډيوې سره نجلی۔
آسمان نه پريوتلې وه ډيوې سره نجلی۔
د سپين کميس گلان يې د مظلومو وينو خاڅکي
ملنگه وه ، سپيڅلې وه ډيوې سره نجلی۔
په کلي کې نن باد د اسرافيل شپيلی وهله
بيگانه کوم چا ويشتلې وه ډيوې سره نجلی۔
يو روڼ ستوری را پريوت ، خلکو وليده له ورايه
همد غلته لويدلې وه ډيوې سره نجلی۔
د کلي ملايانو تر سبا هو ، الاهو کر
د قدر شپه بللې وه ډيوې سره نجلی۔
يو خوليوني ولاړو چې د زړونو نذر ورکړو
ارمان چې نوره تللې وه ډيوې سره نجلی۔

۴ مې ۲۰۰۴ توسن اريزونا

يوازې

هره شيبه د ژوند خپره بد ليږي
هره شيبه د مرگ په لوري يو بل گام اخلم
لكه د مني پانه رېږد مه او ليږد مه د ژمي په لور
او باد د عمر سپينه واوړه زما پرسرا شيندي
يوازيتوب

يوازيتوب مې خوښ دی
چې په لمده کبله ، بر بندې پښې
يو خوگامونه واخلم
او هرڅه هېر کړم دا بد لپاره
مامې له ژوند څخه يوازې بد بيني زده کړې
هرڅوک يو څوک دی ځانته
هغه چې زما په شانې نه دی هغه زه نه يم
هرڅوک چې زه نه يم دوزخ دی زما
زه چې يوازې پيدا شوی يم يوازې اوسم
دادي:

د مرگ په خوا يوازې درومم.

۲۰۰۴-۱۱-جون توسن اريزونا

هو دلته مينه نه شته

دلته هرڅه شته دي خو مينه نه شته
دلته د مورد لاس توده ډوډۍ غلمينه نه شته
دلته رگونو کي شراب گرځي او زړونه په هوس

د ربيري

دلته زما او ستا په شان وجود کي وينه نه شته
دلته رنگونه دي ، غوغا ده او شوخي ډېره ده
دلته سپيڅلې او ساده بنکلا زما د کلي
هغه په سترگو توره او په مخ سپينه نه شته
زه دلته دوی ته خپل هرڅه يادوم

دوی را ته خاندي وايي

هو هلته هرڅه دي او دلته نه شته
وگوره دلته سپينه سوله ده او جنگ هم نه شته
دلته غلام هم نه شته تالان هم نه شته
دلته يوازي وداني شته و رانول چېرې دي

هو دلته مينه نه شته

خو په لاسو د انسان

د انسان مړينه نه شته

واشنگټن DC ۲۰۰۴ / ۲۹ اگست

د سپوږمۍ په ارمان

پايڅپي مې بد و هلي
بيل مې په پوله خنښ کړ
او د لينستي رڼو اوبو کې مې لاسونه پريولل
د جوارو لوی پتي ته خيرشوم چې مې ته وليدي
په شنه گيډۍ کسيس دې سپين گلا باتون مات کړي
او د پاوليو شرنگهار دې د چنچنو له نغمو سره گډه
خومره بنايسته وي بلا
زړه مې له ډېرې خوشالۍ الوخي
سړکال مې ځمکه له گروي خلاصيري
او له روژې څخه به مخکې ستا ډولۍ راوړم

***

کابل له سپينو واورو لاندې پته دی
باغ بالا کې سبرونې وچې شوي سړکال
ستا نفسونه ډېر تاوده بنکاريري
زما تاوده لاس کې دې سپين لاس خولې دی
بيگه دې بيا ژرلې؟
په تيليفون کې دې له غږه پوه شوم
اوس ستا څېره کې د ستړيا نښې له ورايه وينم
اوس زه اوته سره ډېر نه شو ليدای
ژوند زما اوستا ترمنځ ديوال جوړ کړی
ژوند سرگردانه دی د ښار کوڅو کې

بنار لکه تور بنا مار ز مور مینې ته اور را شیندي

* * *

د خپل کوچني کمپيوټر غبر راوینس کړم
دا د شیطان صندوقچه هره ورځ همدا سې کوي
ستا بریننا لیک مې ولوست
کړکی ته ودریدم
خو ته منې دلته آسمان نه ښکاري
دلته په میاشتو څوک سپورمې نه ویني
دلته سپورمې چاته سلام نه وايي
دلته نیویارک کې یې آسمان غلا کړی
زه سپورمې نه شم لیدای
خو ستا لیکلې ټيکې لاهم زما پر شونډو ناڅي
(شین آسمان ذرې ذرې د سرو زرو یې تنابونه
سپورمې د بام په سر په یار وایه سلامونه)

۲۰۰۴ سپتمبر نیویارک

اروا او ځنگل

ما ځنگل و آزموږپه

ما له ځنگله سره نفس و يوست او ځان مې شين کړ

او زما وجود د ځنگله شنه بدن کې وغځيده

ماله ځنگله سره خوشې تيرې کړې

او د کوچني سيند له سندرو سره وبهيدم

ما په ځنگله کې ځان پخپله ورک کړ

ځنگل زموږ په شان دی:

شار

مهربانه

او وحشي خوبنکلی

ځنگل زموږ په شان نه

زموږ د اروا په شان دی

هلته هم پرانگ او سپرې

او هم د سترې هوسۍ بنکلي بچي

ځنگل کې مار له ونې ځان راتاو کړي

او د مرغیو ځاله ټوله له بچو تشه کړي

ځنگل زموږ ده د اروا په شان دی

دلته لیوه او غزال دواړه اوسي

ځنگل له ځان څخه دویرې په شان

له گڼو بوتو لاندې تورې بلاگانې او شیشکې ناڅي

شپه په ځنگله کې ستوري یو یو بنکاري

اوسپورمې څاخکي څاخکي څاخکي
له شنو گڼو خانگو

دلته د باد نغمه له پانو سره لوبې کوي
لکه د دنگې نڅاگرې د پايزيب شرنگهار
خود ځنگله سهار د بنکلي معشوقې د سپينې غاړې په څېر
همدومره سپين

همدومره روڼ

همدومره پوست دی منې؟

چې کله وینس شې بیا یې بنکل کړې نو
الله اکبر

یوه نری لار د ځنگله د بوټو منځ کې تللې
د وچو پانو پرې غالی خوره ده
د الارز موبډ ژوند تر پایه اوږده
چېرته یو ورک لاروی نه شته چې سلام دې واخلي
او وچې پانې به ماتیرې ستا تر پوندو لاندې
ځنگل زمورډ یارانې په څېر دی
ځنگل زما په څېر یاغي
خو ستا په څېر بنکلی دی
ما ځنگل و آزموبیه
اوته زما د روح ځنگل ته راغلي
له هم هغه ازله
کله چې ته خپه شې

نه ، ته مي ، هپره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

نوځنگل اور واخلي اوونې سوځي
کله چې ته وځاندي
پرځنگله شرکنده باران وريري

۸- سپتمبر ۲۰۰۴ مریلند - کوزاډیلډي ځنگل

غزل

ستا يوې جلويې ته له گناه ستړي بدن شو اور
وتراشه دا روح مې پريرېده خير دې که مې تن شو اور

خان نه يم راغلي او سفر مې تر خپل خانه دی
ستاد مخ رڼا ته ددې لارې لوغړن شو اور

مړه خاوره ويده وه خو چې تا ورته تش وکتل
ويښه شوه خو پوه نه شوه چې څنگه پرې وطن شو اور

گل په خنديدو کې ستاد حسن نښه راوړ له
ماته مې په ځان کې دغه څيرې پيرهن شو اور

تانه يې رڼا زده کړه او مانه تا ويدل او سوز
څار شه زموږ له مينې نه چې دومره برخمن شو اور

دومره مې در واخله چې خيرن خلک مې نه ويني
ماته خو په دې دنيا کې دغه شان بودن شو اور

۳۰ وږی ۱۳۸۳مريڼد کالج پارک

علامه رشاد ته چې دياليدو ارمان يې زما پر مساپر
زرگي پاتې شو !

خپل استاد ته !

او ستا دلمر په شان وجود هم پريوت
هېڅ مې باور نه راځي
ها مازيگريه مې هميش په زړه وي
چې پر سبا يې زما سفر پيلېده
زه ستا د کور په لويه خونه کې ناست
او ستا د تود غرله وړمو سره جنت ته تلمه
تاراته وويل چې :
...پام چې وطن هېر نه کړې
مگر استاده ! ته چې ولاړې
دا وطن او مور په چاته پريږدې؟
مگر دا ژوبله او يتيمه پښتو چا ته پريږدې؟
يوه ورځ تارا ته ويلې وو چې :
(فخر شاگرد هنرمند به استاد رسد)
مگر استاده !

اوس حيران يم چې زموږ فخر به چاته رسي؟

موربه بي فخره شو

بي سره شو

بس ته چې ولاړې

بي لمره شو

اې د پښتون مذهب رهبره وايه

ز مور د پوهې پيغمبره وايه

که ستا د تللو نيت و

ولې دې مور ته دو مره مينه راکړه

مور خو ويده وو د ابد په شپو کې

ولې دې مور وگړو کې وينه راکړه

دا وينې زلميان به اوس په کوم لوري ځي ؟

ته خويې مشرد دستار سپړي وي

دا افغانان به اوس په کوم لوري ځي ؟

استاده ! اوس به دا نيمگړې نسخې چا ته لولم

دا - د خوشال فرهنگ - به څوک وليکي

دا د - اټک - لاندې به څوک وڅيري

د ستر پښتون نيکه به څوک پېژني

زما د تاريخ د هسک له لمر سره خو ته آشنا وي

خو

ستا د لمر په شان وجود هم پريوت

هېڅ مې باور نه راځي

نه !

زه دا منلی نه شم

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

لا ډېر څه پاتې دي چې ته يې وکړې

يوازې ته

يوازې ته

يوازې ...

واشنگتن دي سي

د دسمبر اوله ۲۰۰۴

تصوير

ستا را پېرلې تصوير
هغه په تور ټيکري کې بنکلی تصوير

هو !

همدا اوس هم زما په لاس کې دی او گورم ورته
ستا بنکلی سترگې خو تصوير کې هم خبرې کوي
ليونې !

سترگو کې دې څه پټ کړي ؟
چې زما ټول عمر يې و خوړ
خو تفسير مې نه کړې .

۲۱ نومبر ۲۰۰۴ مریلند

غزل

جانانه د خوږو سترگو تصوير سره دې ژاړم
د خوب او خيال له تور او سپين تعبير سره دې ژاړم

دا تاراته ويلې و چې بند کې به مې ساتې
ته نه يې د يادونو له زنځير سره دې ژاړم

ستا او بنکه مې تاويز کړه گرځومه يې په غاړه
له پير سره دې ژاړم له فقير سره دې ژاړم

بس تا کې چې او سپرېم ليونې يمه وطنه
خدا سره دې خاند م او له وير سره دې ژاړم

برخليک دې دې چې خپله مينه خښه کړې په خپله
ليواله بد قسمته له تقدير سره دې ژاړم

مريلند - امريکا

غزل

تو به مې کړې وه چې ماته شوه توبه مې وکړه
شيخ او ساقی سره همدومره گوزاره مې وکړه

ته به مې خوب غوندې په یاد کې ساتې ښکلې یاره
یو مساپروم، دلته راغلم یوه شپه مې وکړه

افغانستان غوندې زخمي زړگی مې راوړ درته
جانانه راشه، شونډې راوړه څه چاره مې وکړه

دې ته دې هم لویه گناه وویل زما قاتله
چې ځنکدن کې دوطن خواته سجده مې وکړه

زه ستړی نه وم خو پښتو مې مخ ته ودریده
توره مې ماته کړه دښمن سره جرگه مې وکړه

لیندی، ۲۵-۱۳۸۳ و اشننگتن

دهند په سمندر کې د خونامې زلزلې ۱۵۵ زره کسان ووژل

زلزله

او زمکه ريږدي

خپې الوخي

د خلکو لودی

لکه قیامت، موراو زوی نه پیژني

د خدای (ج) پر زمکه څه بلا پریوتې

چې خلک یو د بل د غوښو بوی نه پوزې نیسي

طبیعت په لوبه بوخت دی

خلکو کبان نیول خو نه وو خبر

چې د طبیعت په یوه لوبه کې به

کبان په دوی ماړه شي

کله چې زمکه دالله (ج) د بندگانو تر پښو لاندې

راوخرخېده

لویانو چیغې کړې:

یارب

یا بګوان

یا عیسی... بودا... موسی راورسیرئ...

خوماشومان او لیوني پوه نه شول

چې چا ته پاس وګوري

دوی ډېر نېکمرغه وو چې نه پوهېدل

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

ځکه اول يې زلزلې ته کتې کتې و خندل او وروسته مړه شول
اسمان لاشين و

چا څه ونه ويل

د څپو غږ کې چيغې ډوبې شوې

خنداوې پراو بولا هوشوې

بنځې تر اوسه لا څپو ته گوري

خوشپه تياره وي داو بو پر سر دهېڅ ماهيگير

د کوچنۍ بېړۍ خراغ نه بنکاري

په جوماتونو کې اذان

په مندرونو کې زنگونه نشته

د کليساوو صليبونه مات دي

خلک دلويو پانگه والو دخيرات په ډوډۍ

يو بل له ستوني نيسي

او ماشومان

لاهم په خټو کې دمړو ميندو له تيو څخه وينې روي

* * *

پر زمکه خلک ډير دي

څوک يې په جنگ څوک يې په اور کې سوځي

څوک زلزله کې تر او بو او خاورو لاندې ورک شي

او يو ځل بيا بشر په دې پوهېږي

چې مرگ دکونډو يتيمانو غم وي

نه دهغو چې مړه شول

د مرگ غميزه لا ژوندي ده
دهندي او بنگالي بنځوله او بنکو سره لوبې کوي
خو ها چې مړه شول په دې نه پوهيږي.

* * *

يو ليونی د ونې بناخ کې ناست و
ونه ولاړه وه دختو منځ کې
او ليونی لکه مرغه په کې ژوندي پاتې و
ليوني وژړل او ويې خندل
او بيا يې داسې وويل:
په دې دنيا کې به لا اوس هم چپرته جنگ روان وي
او ځينې خلک به د ځينو خلکو وينې غواړي
دا دی طبيعت ورسره مرسته وکړه
طبيعت ډېر ووژل
نو اوس کېدای شي
جگړه ماران ماره وي
او جگړه ودریږي ....
ليوني وژړل او ويې خندل
ونه ولاړه وه
او دی لکه مرغه په کې ژوندي پاتې و.

۲۰۰۵ جنوري ۲

انديانا-متحده ايالات

بند ۵

شيخ وايي بڼه كوه او بدمه كوه
خو شيطان دانه مني وايي:
بد كوه او بڼه مه كوه
ماته خود واړه په غلظه ښكاري
آيا دنيا كې بس همدغه بڼه او بد دي
بل څه نشته مگر؟
زه نه د شيخ نه د شيطان منمه
د خدای بنده يم بس د خدای منم

او مينه كوم

جنوری ۲-۲۰۰۵

انديانا- متحده ايالات

پوښتنه: آیا دومره لویه بښنه شته، چې جگره ماران هم وښيي؟

نه پوهیږم

دنیا یو بل توپان په سراخیستی
بیا د دیوانو په سرونو کې چینجی ښورېږي
او بشریت په خپله سپینه تنډه لاهم د جگرې داغ لري
دانسانیت د پیداښت له ورځې
زموږ تاریخ د د ووسترو گناهونو په دوزخ کې سوځي
یو (غلامی) او بل (جگره) او وژل
خدای ج د انسان د بد مرغیو طوق د دغو شیطانانو
په لاسو کې ایښی

د غلامی شیطان د عدل بوربو کی کی مړ شو
خو (جگره)

آخ خدای ج دې پرې مور بوره کړي
لاهم دستر بابا آدم دا اولادې شرم دی
دنیا یو بل توپان په سراخیستی

قیامت به راشي خو حیران یم چې زموږ غاړې به
د جگره مارو تر گناه لاندې کږې تر خدایه څنگه ورشي!!

مریلند - امریکا

غزل

جانانه شوک چپرې هم داسې ناروانه کوي
چې زړه کې ناست وي خو پروا د زړه والانه کوي

دومره ډېر فرق دی ستا د سترگو او د خلکو ترمنځ
خبرې ټول کوي خو هيڅ شوک يې ادا نه کوي

چې ته را ونه گورې روح به مې ځان څه وويني
چې تصوير نه وی آيينه چا ته خدا نه کوي

اخر په زموږ زړونه د خداي (ج) حسن په خوب وويني
دغه مين ماشومان هيڅکله گناه نه کوي

وايي مرگ سخت دی روح له تنه جدا کيږي مگر
ما د وطن بيلتون ليدلی هيڅ پروانه کوي

۲۸- وری ۱۳۸۴ و اشنګتین دی سی امریکه

تصويرونه

که

هندارو تصويرونه ساتلای

مور به خپل اووم نيکه هم لېدلی وای

او اوس به ټول پوهېدو

چي د دارا او سکندر آيينې څه ډول وي

او د جمشيد په جام کې څه بنکارېدل

يوازي

که هندارو تصويرونه ساتلای

نور به بې روحه تاريخ

داسې بې ژبې او مړژواندي نه وای

مور به آدم ته د حوالومړۍ موسکا پېژنده

او په بېړۍ کې به له نوح سره يوځای گرځېدو

ما به آتن کې له سوکرات څخه پوښتلي وای چې

ترتا دوه نيم زره کلونه وروسته

ولې لا هم په - عدالت - پسي دا ورک بشر همداسې ورک

دی؟

اوله موسی نه به مې غوښتي وای چې

ما هم له ځانه سره طور ته بوځي

بس که يوازي

تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای

مور به ليلا ته وای کتلي د مجنون په سترگو

او په كعبه كې به مو
د اسماعيل د قرباني نښې له ورايه ليدي
زه به ورتلم اكاډيموس ته چې په خپله ژبه
له اپلاتون سره خبري وكرم
زماله هغه سره حساب پاتې دى:
ستا - ايتوپيا - چېرې ده؟
او انسانان به وژل كيږي لا تر كله دهغې لپاره؟
ستا د خيالي ډيمو كراسي ريښتيا ده چېرې پته؟
موږ خويې اوس هم
د دروغو د لمبو تر شاتور سيوري وينو
له ارستو سره مې نه ده جوړه
ځكه چې لا هم دا خلاقو او ايمان په توپير نه پوهيږي
خو
كه هندارو تصويرونه ساتلاى
ما به له خپل نيکه نه غوښتي وو چې
زما مغرور پلار ته وصيت وليكي:
چې خپل شاعر زوى د ژوندون په لومړۍ ورځ ووژني
بودالا اوس هم ما په خوب كې ويني
هو! زه پوهيږم چې له ما خپه دى
ځكه زه ژوند ته دهغه
په سترگو نه گورمه
ژوند كله ښكلى شي زما دمعشوقې دښكلو سترگو په خير

خوبيا هم ما ته هيڅ ارزښت نه لري
بودا ويريزي چې خوبونه يې زماله وينو رنگ وانه خلي
بودا به نه ويريدای
اوزه به هم ژوندي وای
خو که هندارو کې تصوير پاتې وای
راشه چې زه درته يو راز ووايم
له سلوزرو کلو ډير تير يري
هيڅ څوک پرې نه پوهيږي
چې له هندارو څخه ولې تصويرونه تښتي؟
ماته مې اووم نيکه کيسه وکړه:
چې په هنداره کې شيطان وکتل
او بس همدغه شرميدلي دهندارې حافظه ماته کړه
که درته ووايم خدا به در شي
که تصويرونه په هندارو کې خوندي پاتې وای
مور به ځانونه دبیزو له نسله نه گڼلای

په دې شعر کې وزن خو حايه توپير لري، خو دا د مانيزو
برخو ديبلولو لپاره د يوه نوي ميتود کا رونه ده، نه وزني
تېروتنه.

د افغانستان ورکې خزانې

ددوه زره پينځم کال د اپريل په يوويشتم ما بنام د امريکې
په پلا زمينه واشنگتن ښار کې د افغانی سفارت او نشنل
جيوگرافیک سنټر په مټ د افغان لرغونپوه ښاغلي
زمریالي طرزي د هڅو او په ټوليزه توگه د افغانستان د
لرغونو آثارو په هکله د يوه فلم پرانيستنه وشوه، چې ((د
افغانستان ورکې خزانې)) نومېږي په دې فلم کې د باميان
د سترو بوداگانو را پرځېدل و ښوول شول خو تر څنگه يې په
سيمه کې د درييم بودا چې په (ويده بودا) مشهور دی، د
موندلو لپاره د ښاغلي طرزي هڅې او برياليتوبونه هم د پام
وړ وو. د فلم جوړونکي باور لري چې دا په نړۍ کې تر ټولو
ستره مجسمه ده چې اوږدوالی يې د ایفل تر برج ه هم ډير
دی. ښاغلي طرزي وويل، له ډيرو څېړنو او کيندنو وروسته
مود دغه بودا د پښو يوه برخه وموندله، خو کله چې ډاډه
شوم هغه دلته دی، نو کار يگروته مې وويل چې بيرته
خاورې پرې ورواړوي، چې بيا بل وخت په ډاډ او احتياط
سره کيندنې پرې وشي. د فلم بله په زړه پورې برخه د طلا
تپې د قيمتي خزانې په هکله وه چې له نيکه مرغه تر اوسه
دولسمشرۍ په ماڼۍ کې خوندي ده. د ويده بودا را برسیره

کېدل په نړيواله سطح يوه ستره فرهنگي پېښه ده ،
ورانډوینه کيږي چې ددغه بودا تاريخي ابهت او اهميت به
د مصر له اهرامونو سره برابر وي ، ياد شوي فلم عاطفي
جوړښت درلوده چې د ليدو پرمهال يې پرځينو افغانانو بر
سيړه بهرنيانو هم خپلې اوښکې تم نه شوې کړای . ماله خپلو
اوښکو سره خو کليمې هم مل کړې چې دلته يې لولی ۰

ورکه خزانه

بودا !

ويده شه

د تاريخ ترخروارونو خاورو لاندې آرام و غځيږه

لا((اږه گان)) د خپل نيکه څېره د غم د غبار شاته ويني

لاشغهار د غشيو خيژي لا گوربت زخمي دي

او د((لوی غر)) د ذهن ځالي له لمبو ډکې دي

لا پښتین نه شي اوریدلای ستا د سترې ډبرینې سینې ورک

درزونه

لا تور شیطان د((براهې)) گردونه مینځي د((سیندو)) پراو بو

لا هم پر موبه لمر د تور د جال له کوره خيژي

لا ستا د دواړو تندیسونو له سو غاړو نه دودونه خيژي

بودا !

ويده شه

په آرام پریوځه

هو دا ریښتیا ده چی

بخدي کې يې د((ساک)) د پيا چا بنسکلي لور برېنده کړله

طلا غونډۍ کی يې د سرو زرو له تاج څخه هډوکی تش کړل

خوته ويده شه

ته آرام پریوځه !

د بخدیني شهزادگۍ روح لاله گانو سره په کور پاتې دی

لاله سیندو یاله آمو څخه اوښتی نه دی

لاخو د ساک د لورد گني کميس پاولي شرنگيږي
او لادستر نورستان ((لام)) په ((الينو)) مين دى
لاهم ددنگو پکتانيو د قمې زرین لاسوندي بریښي
نوته ویده شه، ته آرام پریوځه !

د بخدیني پیغلي بنايست ته مي سلام دى بودا
ستا د خوبونو پریشاني ته مي هم پام دى بودا
زه لاد زرو کلو شاته بخدیني وينمه

چې اووه کنيزې پرې چاپيرې دي سينگارې کوي
څوک يې باولى، څوک يې والي څوک يې پېزوان سموي
څوک يې په هسکه سينه ږدي د ((سات ديوا)) زرڅپره

بودا بنايست ته يې حيران يم خو ويرېرېمه پرې
چې څوک يې نن را نه هلو و نه له سيندو تير نه کړي
يا خويې غله د لاجورد و له آمو تير نه کړي

زه هم پوهيږم زړه مي ريږدي خو ویده شه بودا
ته د تاريخ تر خروارونو خاورو لاندې پټ شه
چې زه د خپلې بخدیني بنکلي گانې و ساتم
بودا ویده شه

ته خوبه خبر يې

چې ستا د هلو هلو ماتوونکي څوک وو
تا خود خپلو تندیسونو پر خپدل ولېدل
چې له ((ارک هند)) څخه ورها خوا يې ديوان نشه کړل
نوته ویده شه، په آرام پریوځه !

کله چې ما د ارشاک توره بيا په لاس ونيوه
او کانيخکا مې بېرته راوست د باگرام ماني ته
کله چې لمر له پکتيا ناخه راوخت او سوريا و خندل
گندهارا ته چې مرغی له پربنا پوره راغلي
چې آسمایي بيا د (ويشنو) د پلازيرغ پورته کړ
او رو هيليو د کوټرو سپين خيلو نه په هوا پورته کړل
بيا به (ارجن) له بهار ته راشي
(کليو پاترا) به دنيل غاړې څخه راوړي زر مصري آسونه
(آشيل) به راشي د (زيوس) پيغام به راوړي طلايي بگي کې
او سکندر به خپل زرین تاج ستا پښو ته کيږدي
زرتشت به راوړي د بخدي پيغلي ولور کې د کوبا ارغوان
او د روم پيغلي به گاځونو ته نخيري له لنډيو سره
اراکوزي زلمي به اچوي د څڼو څپې مست اتن ته
او هيندوگي راني به ناخي د خيبر اتن ته
سمرقندي کوچی به څرخي کاکړی غاړو ته
او هيندو کڅ به له پامير سره پيالې کړنگوي
بيا به نو تارا وينو و له اوږده خوبه بودا
بيا به دې باسو د تيارو له تور آشوبه بودا.

د دوه زره پينځم کال د اپريل يو ويستمه

واشنگتن ښار - امريکا

اپه گان: د افغان لرغونې بڼه

گوربت: په ميدان وردگ کې ديوه غره لرغونى نوم دی

لوی غر: د لوگر لرغونی نوم

سیندو: نننی اباسیند ، یونانیانو اندوس باله

بخدي: د بلخ زور نوم

ساک: ساکیان د افغانانو هغه لرغونی پښت و ، چې سلگونه کاله یې پر هېواد واکمني درلوده.

طلا غونډی: طلا تپه چې زرگونه لرغوني زرین آثار ورڅخه موندل شوي.

بخدیني: بلخي شهزاد گي.

لام: د نورستان په افسانو کې هغه پهلوان دی چې په شهزاد گي الینو مین و.

الینو (الینا): د نورستاني افسانو اتله ، د لام معشوقه او د افسانوي پنکلا خاونده ، د الینگار (الینگهر) اوسنی نوم هم له همدې څخه اخیستل شوی او مانا یې د الینا مېنه یا کوردی

سات دیوا: دیوا په سانسکریت کې ځواکمن واکمن ته وايي چې د اوستایي دورې ارباب انواع به یې په دې القابونومل ، سات دیواد ساتونکي ځواکمن په ماناده ، چې زرینې مجسمې به یې د شاهي کورنۍ له مړیو سره خښولې چې گواکې د هغو ساتنه وکړي.

ارک هند: د اټک زور نوم.

ارشاک: آریایي اتل

کانیخکا: کانیسکا نامتو افغاني واکمن

کوبا: د کابل زور نوم

پرنبا پوره: د پېښور زور نوم

آسمایي: په کابل کې د دغه غره نوم له دوو ریښو (آسه) یانې نیکمرغي او (مایي) یانې مورڅخه جوړ شوی چې مانا یې د نیکمرغي مورده.

ویشنو: له هندي ارباب انواعو څخه

ارجن: هندي اتل، د مهابهارت په اتم پرېب(فصل) کې يې له خپل تربور
کرن سره د جگړو کيسه راغلي.
کليو پاترا: نامتو مصري ملکه (شاه مېرمن)
زيوس: د يوناني اساطيرو نامتو څېره
گاخونه: گاتهونه يا گيتونه زاړه آريايي سرودونه چې د هېواد د لرغوني
فرهنگ وياړمنه برخه ده.
اراکوزې (اوسنی کند هار) پکتيانا (اوسنی پکتيا) گندهارا (اوسنی
ننگرهار): د لرغوني افغاني مدنيت درې مهم منځي
(مرکزونه).
هيندوکش: هيندوکش اوسنی هندوکش.

مکتبې

د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپې
قصيده مې پخه کړې
گرځومه کوزې
ځوان مريد د خرخي پير يم
رنگ دې ورک شي کوډې نه کړم
کوډې باس م
بند بختونه خلا صومه
دمينو زړو ريبار يم
شکرانه مې يا مميز دي يا توتان دي يا مری
څوک د شمال راته خامک کړي
څوک راجوره کړي خولۍ
د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپې
نجونې گردې رانه تاو وي
تاويزونه رانه غواړي
ملا تل راته په قاروي
سل کوپرونه راته وايي
خو پروا يې ډيره نه کړم
خدايزده ولې
د کوزکلي په زلميو باندې گران يم

ما ته راز ددوی مالوم دی
یو د خان په لور مین دی
بل لېدلې د ملا صایب لمسی
د بر کلي صایب زاده یم
یو مې آس یوه شپې
د شنډ توت ډډې ته ناست یم
شنډ و بنځو ته تاويز کړم
ما شو مان له خپله خلاص شي
ورته دم چې زه ممیز کړم
د برات د میاشتي سردی
نن اوله پنجشنبه ده
یوه پیغله راته ناسته
زښته ډېره بنایسته ده
وايي داسې تاويز را کړه
چې مې پلار لږ بسلمان شي
میرات مړی ولور کم کړي
خوږ جانان مې مساپردی
په دوبي کې مزدوري کړي

***

نیمه شپه چې شي رابره
په سندرو باندې سر شم
ټول ماران مې په هوډه دي

غږوم ورته شپيلی
د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپړی
ژرنده گړی مې بنه يار دی
ډيرې شپې سره يو ځای يو
ظالم بنه مست ربابي دی
د ځوانی سندرې وايو
شپه چې بنه ډېره پخه شي
بيا نو بله کړو دوهی
د برکلي صايب زاده يم
يو مې آس يوه شپړی
ژرنده گړی چې نن راغی
په خدا يې راته وويل:
صايب زاده کيسې ته غورډ شه
نن اوږه مې دخان يووړل
کور يې ډک له مېلمنو و
څوک له بناره وو راغلي
په انگړ يې شور ماشور وو
يوه بنکلي مېلمنه وه
په بنايست وه بنا پيری
کليوالو غوندې نه وه
بنکاريد له مکتبی

شرمېدله پتې يې وويل :
صايب زاده يار ته دې وايه
پير خانې ته دې سلام دى
يو تا ويز خوراته وکړه
چې جانان ته شم منظوره
شکرانه به پوره درکړم
خدای دې مکړه ادې بوره
مکتبې راته داوويل
بيا يې راکړدا کاغذ
ژرنده گړي توبې وکړې
ويل يې وړانه زمانه شوه
مکتبې نه وه بلا وه
په خدا بېرته ستنه شوه
په کاغذ کې وولیکلي :
((په سندرو يم مينه
دنعمو يم ليونى
په يو چا مې زړه بايللى
غړوي بنکلي شپيلى
يو تا ويز ورباندې وکړه
چې ماگل کړي د پگړى
د برکلي صايب زاده دى
يو يې اس يوه شړى))

نه ، ته مي ، هېره نه وې ..... عبدالغفور لېوال

۱۳۸۳\۱۱\۴

متحده ايالات- مريڼد

افغانان

اورېدې لمنې
گونځې پايڅې
د پوندو چاودې له پوتيو ډکې
او د خپليو په ميخ ژوبلې تلې
د اورېد تاريخ کوڅو کې ځي او راځي
سبا د لوی او ډبرين ديوال تر شاپته ده
نن ديوې مړۍ ډوډۍ لپاره لاس تنه کې
پرون په وينو سره په اوبنکو لمده
يو ځل په چپ ولاړل په بني لاس راغلل
د بنا په لويې څلور لارې کې په چيغو سر شول
بل ځل له تورو سره راغلل
خپل بچي يې له چپه حلال کړل
اورېدې چينې
گل سيب د شمال تر ملا
قرصې رخچينې پر سر
لينگي د شولو په پتيو کې خوړين
ملا خيشاوه کې کړو په
يو ځل د بيل لاستی په لاس کې بيا قبضه د توپک
يالاس پر تپ ايښی يا گوته پر ماشه نښتي
يو ځل په زيره گنه کار بل ځل د سر په وينستو
يو ځل ملا پسې ولاړ بل ځل په تينسته ترې خلاص

نيم په تقدير مين او نيم يې په پېريانو اخته
نيم يې په تمه د جنت او په دنيا باندې يې لارې تو کړې
خه په مایيو پسې روان
خه يې د مار کس د کتابونو چينجي
خه د سيد قطب د تاويزونو غاړه کې په غاړه
خه اسامه سره په سوړو کې پټ
خېرې گريوان
ډډۍ لمن
ول ول لونگۍ په غاړه
د اربو له رېره جوړې مچنۍ په پنبو
د اوبس وندنې پر اوږه مخ په ختيځ دي روان
باريې اپيم دي يا د بنگو ميده شوې پټۍ
خه په (پريتي) مين او خه يې د ((تام کروز)) ليوني
نيم يې له ډېره تکبره زړې مور ته انگريزي غږېږي
خه يې لا اوس هم د مکتب په سوځولو تکبيرونه وايي
اوږده ټيکري
زړې پنبې
گلاباتون په پايڅو
په سريې شکور دی په مړوند کې بنگري
ځي لاروان دي خداي (ج) خبر په کومه
خه يې به بدو کې ورکړې دکنيزو په شان ژوند تيروي
څوک په ميړه باندې سگريټ بل کړي

د بنځو د حقوقو کتابونه لولي
ډيمو کراسي لکه يوزورډاينسور
دورې يې خيژي را روان دی څوک يې نه پيژني.
دوی ورته وځاندي او وويريږي
چې دا عجيب ځناور
په دې هېواد کې هم هگۍ کړي هم بچي اچوي.

۱۸ تله ۱۳۸۴ کابل خيرخانه

گيله

پرون ناروغ ومه نا مردې تاونه پوښتلم
تا ويلې آخ !

خدای دې ما مړه کړي

زه خبره نه وم

زه دې په سترگو کې د دروغو نښې نښې پيژنم
که ته خبره نه وي

پرون زیارت کې ډيوه چابله کړه

بيگاه تر نیمې شپې په پته دعا چا کوله

سهار پلو کې او ښکې چا غوټه کړې

ما به خدای څنگه جوړ کړي ؟

د دروغجنو دعا نه قبلېږي.

۱۵ ليندۍ ۱۳۸۴

د پښتو ژبې پياوړي شاعر رحمت شاه سايل په دې
ورستيو کې د کابل په نامه يو آزاد شعر خپور کړی دی،
چې د دغه افغان شاعر د مينې او احساس يوه خوږه
ترجمانی ده. زما د زلميتوب د خوښې دغه شاعر ته، دا
خو کړښې د نوموړي د همدغه شعر، لپاره ډالۍ دي.

سايله ستا هغه د خيال کابل

تالا کابل ليدلی نه دی، تا کابل ونه ليد
سايله دا د افسانو ښار افسانه وگڼه
په تاريخونو کې يې ورکه شان کيسه وگڼه
دلته د وینو آيينه کې چې لمر سور ښکاریده
زما او ستا د ملت تپ چې لانا سور ښکاریده
هغه وخت موږه ستا غزلې لوستې
ستا په سندرو به مو خپل د مينې ليک پيل کړ
ستا په نظمونو به مو يو بل ته لاسونه ورکړل
سايله هغه وخت موږ ستا دعاته لار څارله
چې گوندې دا وليکې:

((مادرته ټول عمر د خوبونو ښار ويلي دي
کله مې پېرزوشي په بمبونو کابل جانه))

خو ستا دعا پوره شوې نه وه
چې ستا د مستو ليو نو خوبونو
د ښاپېريو ښار بمونو ړنگ کړ

تالا کابل ليدلی نه دی ، تا کابل ونه ليد
سايله ستا هغه غزلي او زما سندرې
نورې په ورک تاريخ کې ورکې شولې
نور څوک دالرو بر يوځای نه گڼي
نور ستا اجمل زما لايق نه شته دي
د پاچا خان ارمان او بو وړی دی
د ((يو پښتون)) د غږ ضمير را څخه
د کله دارو رنگينو وړی دی
سايله ته لا په روټۍ پسې او زه يم په نان پسې ورک
يوهم په خپل کور کې ډوډی نه لرو
د اشغري پيغلي له ډېره نازه
ماته په کور کې مساپروايي
چې خرڅادر په پېښور کې گرځم
راته زلمي لا مهاجروايي
سايله زه او ته د ورک تاريخ تکرار ته سوځو
سايله زه او ته تکرار يو د يعقوب او يوسف
سايله زه او ته تکرار يو د مريمې او عيسی د فراق
بس دغه ښار دې په خوبونو کې ودان وساته
دا د اير وځلی په خيال کې خپل مکان وساته.

مرغومی ۱۳۸۴ لمريز

کابل

سفر

ته لکه د خوړ شگو کې سپينه اورنه چينه
زه لکه دغره د کمره خواته راوتلی گل
ته چې په ملا ماته شې نغمه د شرشرې راوړې
زه لکه ددنگ کوچي پگړۍ کې يو ټومبلی گل

ته لکه د سپينې شيدوپی پانه کې سره نښه
زه لکه سهارکې د بيباکه نسيم ښکلی موج
ته لکه د سيند په غاړه جوړه د ماشوم مانۍ
زه لکه ترتا نا رسيدلی بېرته تللی موج

ته کله دروغجنه شې ماشوم درغونه ووايې
زه دې اننگوکې د يوپټ شرم گل ووينم
کله چې بانه جوړه کړې لويه کيسه پيل کړې
دروغو کې دې هم څه خوندور تخيل ووينم

ته لکه د سپين قرآن د کړښو جنتي وږمه
زه لکه د عرش له منارونه د اذان آهنگ
هلته په جنت کې يوه سيمه پښتنه هم شته
ما او تا راوړي له هغه حايه د عشق لونگ

خدای خبر چې مور به دې دنیا ته څه او څه بنکارو
څه خبر چې مور به په کوثر د عشق پریو للي یو
زرځلې د مینې شهیدان شو له دنیا ولاړو
بیا لکه آدم او حوا ځمکې ته راغلي یو

دواړه ماشومان یو دواړه بنکلي یوسپیڅلي یو
دواړه د جنت له پاکې ځمکې نه راغلي یو
کله سره لوبې کړو او کله سره جنگ وکړو
کله بیا د میندو پر زنگون باندې خوب وړي یو

دا خلک ژړلی نه شي سترگې یې خیرنې دي
مور لکه رها د ایمان سترگو باندې نه بنکارو
زه او ته د اوبنکو په زم زم د زړه کعبه مینځو
بس د خدای دوستانو او ولیانو ته رانه بنکارو

ای لیونی مه ژاړه دا ځمکه خو په وینو ده
اوبنکو ته دې پاکه د جنت خاوره له کومه کړم
څه چې په آسمان کې دې له اوبنکو ستوري و تراشم
وریځې به زانگو کړمه او تا به یې ماشومه کړم

مه ژاړه راځه چې په چينه کې دې مخ و مينځم
ژوند همدومره بس دی چې اوبوکې زه او ته بنکارو
واړه عاشقان به موربه وڅښي او نشه به شي
موربه د مينو په خوبونوکې ويده بنکارو

ځه چې د گل خانگه کې يو رنگ شو بل ورېمه د گل
بنکلي عاشقان به مويو بل ته په سوغات ورکړي
راشي ملکه چې د مچيو په مورې وگرځي
ولاړه شي ترخو خلکو ته هم په مينه شات ورکړي

ځه چې له باران سره پر دوه مينو وورو
يا د سپينې غاړې يا د تورو څنورنگ واخلو
ځه چې د بوسې د جل وهلو تنده ماته کړو
پس له ډيره وخته د خوړو شونډو قلنگ واخلو

ځه چې دواړه ورک شول دې دومره ډېرو سترگونه
ټوله په تاريخ کې تيته شوې مينه ټوله کړو
رايې وړو په دومره ډبرينو زړو يې وويشو
دا تياره دنيا چې زه او ته رها په سوله کړو

نه ، ته مي ، هېره نه وي ..... عبدالغفور لېوال

راشه ما سفرته ملاتړلې ده روان يمه
بس يوازې لاس راکړه اوسترگې دواړه پټې کړه
زه به دې په شونډو له بوسې نه بسم الله وکړم
ته د اقتدا په نيت له مانه تاوې متې کړه

۲۵ ليندۍ ۱۳۸۴ کابل